

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji
przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe"
oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 1014)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" oraz niektórych innych ustaw, stanowi w założeniu Wnioskodawcy projekt realizację założeń przewidzianych w "Strategii dla transportu kolejowego do roku 2013".

Zaproponowane w noweli zmiany podzielić można na dwa podstawowe bloki:

- po pierwsze, uregulowano zasady przekazywania należących do PKP SA nieruchomości zabudowanych dworcami kolejowymi, jednostkom samorządu terytorialnego,
- po drugie, wprowadzono możliwość spłaty zobowiązań podatkowych PKP SA wobec Skarbu Państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług, za pomocą akcji spółki "PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna" – PLK SA.

W myśl art. 18d dodawanego do ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe", PKP SA, na wniosek jednostki samorządu terytorialnego i za zgodą ministra właściwego do spraw transportu, może przenieść na nią w drodze umowy prawo własności albo prawo użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z usytuowanymi na niej budynkami dworców kolejowych w granicach niezbędnych do prawidłowego z nich korzystania.

Wniosek o przeniesienie prawa własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości zawierać musi oświadczenie właściwych organów jednostki samorządu

terytorialnego o przyjęciu zobowiązania tej jednostki do wykonania, w określonym terminie, przebudowy lub remontu dworca kolejowego oraz zapewnienia spółkom prowadzącym działalność w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich możliwości i warunków obsługi przewozu osób, w szczególności pomieszczeń poczekalni, kas biletowych i parkingów, a także pomieszczeń dla urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i ich obsługi.

W noweli zaproponowano, aby jednostki samorządu terytorialnego będące wierzycielami PKP SA z tytułu podatku od nieruchomości, przejmowały wskazane w ustawie prawa do gruntów zabudowanych dworcami kolejowymi, w zamian za wygaśnięcie zobowiązania podatkowego.

W myśl art. 18d ust. 5, jeżeli stroną umowy o przeniesienie prawa do nieruchomości będzie gmina, zobowiązania PKP SA z tytułu podatku od nieruchomości wobec niej wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną wygasną z dniem zawarcia umowy, do wysokości nieprzekraczającej wartości rynkowej prawa własności albo użytkowania wieczystego nieruchomości. Z wygaśnięciem zobowiązań podatkowych PKP SA wobec gminy, wygasną roszczenia PKP SA o zapłatę ceny w tej samej wysokości.

Jeżeli stroną umowy o przeniesienie prawa do nieruchomości będzie jednostka samorządu terytorialnego inna niż gmina, będzie się ona mogła zobowiązać wobec PKP SA, że zamiast zapłaty całości lub części ceny, przekaze właściwej gminie środki w wysokości równej zobowiązaniom PKP SA wobec tej gminy z tytułu podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę lub opłatą prolongacyjną, jednak nie większej niż wartość rynkowa prawa własności albo użytkowania wieczystego nieruchomości. Zobowiązania PKP SA wobec gminy z tytułu podatku od nieruchomości wygasną do wysokości przekazanych środków (art. 18d ust. 6 i 7).

Zgodnie z art. 24b dodawanym do ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe", zobowiązania PKP SA z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, powstałe w rozliczeniu za lata 2011 – 2015, zostaną uregulowane w drodze przeniesienia własności akcji PLK SA na rzecz Skarbu Państwa. Warunki spłaty zobowiązań podatkowych PKP za pomocą akcji PLK SA określają art. 24b ust. 2 i 4 oraz art. 24d.

Aby uniknąć dodatkowych kosztów oraz przyspieszyć proces restrukturyzacji spółek kolejowych, w art. 24c zaproponowano, aby także zobowiązania podatkowe PKP SA z tytułu podatku od towarów i usług powstałe w wyniku wykonywania przez PKP ustawowych zadań, były spłacane poprzez nabycie przez Skarb Państwa akcji PLK SA.

Ponadto, na podstawie art. 33ba, zamianie na akcje PLK SA będą podlegały również wierzytelności Skarbu Państwa wobec PKP SA z tytułu wykonania umów gwarancji.

W art. 2 i 3 noweli zaproponowano zmianę w ustawie o Funduszu Kolejowym. Art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o zmianie ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" stanowi, że latach 2011-2015, w przypadku niedoboru środków na rachunku Funduszu Kolejowego niezbędnych do sfinansowania kosztów nabycia przez Skarb Państwa akcji PLK SA, Bank Gospodarstwa Krajowego może finansować ich realizację ze środków własnych. Praktyczne zastosowanie tego przepisu było niemożliwe, ponieważ nie wskazano w nim, z jakiego źródła pochodzić mają środki na spłatę pożyczek. Art. 2 i art. 3 zmierzają do usunięcia tej luki prawnej.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 77. posiedzeniu w dniu 29 października br. pochodziła z przedłożenia rządowego. W Sejmie zajmowały się projektem Komisje: Infrastruktury oraz Skarbu Państwa. W toku prac nad ustawą przyjęto do niej kilka poprawek. Dotyczyły one m. in. wprowadzenia możliwości nabywania nieruchomości z dworcami kolejowymi przez jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (w projekcie prawo to przysługiwało tylko gminom) oraz rozszerzenia noweli o zmianę ustawy o Funduszu Kolejowym. Ustawa nie budziła istotnych kontrowersji - została uchwalona przy 395 głosach za, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Maciej Telec
Główny legislator